

בש"פ 3971/21 - מעתאז אל זיאדנה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 3971/21

לפני: כבוד השופט ע' גרוסקופף

העורר: מעתאז אל זיאדנה

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטות בית המשפט המחוזי בבאר-שבע
מיום 12.4.2021 ו-19.5.2021 במ"ת
17137-03-21 שניתנו על ידי כב' השופט נסר אבו
טהה

תאריך הישיבה: ה' בתמוז התשפ"א (15.06.21)

בשם העורר: עו"ד ירון גיגי; עו"ד שלמה גיגי

בשם המשיבה: עו"ד קרן רוט

החלטה

לפניי ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטות בית המשפט המחוזי בבאר-שבע (כב' השופט נסר אבו טהה) במ"ת 17137-03-21 מהימים 12.4.2021 ו-19.5.2021, בגדרן קבע כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר במיחוס לו; והורה על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

רקע והשתלשלות האירועים

1. ביום 8.3.2021 הוגש כתב אישום נגד העורר ונגד שני נאשמים נוספים (להלן: הקטין ו-איוב. להלן יחד:

הנאשמים הנוספים). על פי מסכת האירועים המתוארת בכתב האישום, בצהרי יום 15.2.2021, יצר העורר קשר עם הקטין והציע לו לרכוש ממנו נשק ותחמושת. על רקע האמור, החל הקטין לפעול לאיתור קונים פוטנציאליים, ועוד באותו היום נענה איוב להצעה. לאחר מכן, במועד שאינו ידוע במדויק למאשימה, סיכמו השלושה על ביצוע עסקת הנשק, כאשר לצורך כך, נטל הקטין מהעורר את רכבו, נשק מסוג "קרלו" וכן 895 כדורי תחמושת מסוג 5.56 מ"מ, ואלה הוצבו יחדיו בגלוי במושב האחורי של הרכב. אז, ביום 18.2.2021, נסע הקטין ברכבו של העורר כשהוא נושא ומוביל את הנשק והתחמושת למיקום נקודת המפגש שקבעו עם איוב בעיר רהט. בעת חזרתו לרכב לאחר פגישתם של השניים, נתפס הקטין על ידי גורמי המשטרה, ובחיפוש שנעשה ברכב נתפסו הנשק והתחמושת. בהתאם לכך, יוחסה לעורר ולקטין עבירה של סחר בנשק בצוותא חדא לפי סעיף 144(ב2) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) (לאיוב ולקטין יוחסה, בנוסף, עבירה של ניסיון לסחר בנשק, ולקטין בלבד יוחסה עבירה של הובלה ונשיאת נשק לפי חוק העונשין).

2. בד בבד עם הגשת כתב האישום, ביקשה המשיבה לעצור את העורר ואת הנאשמים הנוספים עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. ביום 24.3.2021 התקיים דיון בבקשה במעמד הצדדים, וביום 12.4.2021 קבע בית המשפט המחוזי כי קיימות ראיות לכאורה להוכחת האישומים נגדם. בנמקו את החלטתו, בית המשפט עמד על עיקר ראיות התביעה הקיימות ביחס לשלושה, וקבע כי התשתית הלכאורית הקיימת לחובתם נסמכת בעיקרה על האזנות סתר, ומלמדת על קיומו של "קשר משולש" בתקופה הרלוונטית לביצוע העסקה ובקשר ישיר אליה. ביחס לעורר, קבע בית המשפט כי אין בהעדרן של ראיות פורנזיות המקשרות אותו לביצוע העבירה, או לקיומן של אלה ביחס לאחר, כדי להחליש את התשתית הראייתית הקיימת לחובתו, כנטען על ידו, וזאת בשים לב למכלול הראיות האחרות הקיימות בתיק. בדומה, לעניין האזנות הסתר, קבע בית המשפט כי העובדה שחלק מן השיחות המפלילות לכאורה בוצעו ממספר הטלפון שבבעלות העורר, בצירוף הצהרתו לפיה הוא היחיד שעושה בו שימוש; העובדה שהקטין קרא בשמו הפרטי של העורר במהלך אחת מהשיחות שהתקיימו בין השניים; והצטלבות מכלול השיחות במועדים הרלוונטיים לביצוע העסקה, די בהם כדי לבסס ברמה הלכאורית כי העורר הוא הדובר בשיחות אלו. אשר ליתר טענותיו של העורר בהקשר זה, נקבע כי מדובר בסוגיות הנוגעות למהימנות ואמינות, ומשכך מקומן להתברר במסגרת ההליך העיקרי. חרף מסקנתו האמורה, הורה בית המשפט על הכנת תסקיר בעניינו של העורר לבחינת האפשרות להעבירו לחלופת מעצר.

3. בתסקיר המעצר שהוגש ביום 5.5.2021, עולה כי העורר הנו נשוי כבן 23, נעדר עבר פלילי, אשר ניהל אורח חיים נורמטיבי עובר למעצרו. לעניין המסוכנות הנשקפת מהעורר, התרשם שירות המבחן, בין השאר, כי העורר "מתקשה להציב גבולות פנימיים במצבי לחץ" וכי הוא נוטה לגרורות חברתית, וסיכם בהקשר זה כי קיים סיכון "להישנות התנהגות עבריינית עוברת חוק דומה בעתיד". חרף האמור, לאור התרשמותו החיובית ממערך הפיקוח המוצע - מעצר בית מלא בבית הוריו בשבט אלזיאדנה, המליצו גורמי שירות המבחן על שחרורו לחלופה המוצעת בכפוף להטלת צו פיקוח.

4. ביום 10.5.2021 התקיים דיון באפשרות לשחרר את העורר לחלופת מעצר, וביום 19.5.2021 הורה בית המשפט על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים המתנהלים נגדו. בנמקו את החלטתו, בית המשפט עמד על כך כי לא עלה בידי העורר להצביע על נסיבות חריגות או יוצאות דופן אשר מצדיקות סטייה מהכלל הנוהג ביחס לנאשמים בעבירות נשק - הוא מעצר מאחורי סורג וברית. בהקשר זה, קבע בית המשפט כי בשים לב לחומרת העבירה המיוחסת לעורר, מעורבותו "העמוקה" בעסקת הנשק (כפי תיאורה בכתב האישום), והתרשמות גורמי שירות המבחן מקיומו של סיכון בעניינו וממאפייני אישיותו "כבעל נטייה לגרורות חברתית", אין מנוס ממעצרו מאחורי סורג וברית עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

5. בהודעת הערר ובדין שהתקיים בפניי ביום 15.6.2021, משיג העורר על שתי החלטותיו האמורות של בית המשפט קמא, וחוזר בהקשר זה על עיקר טיעוניו שם. לענין הראיות לכאורה, טוען העורר כי שגה בית המשפט במסקנתו לפיה התגבשה תשתית ראייתית לכאורית לאשמתו במיוחס לו, ולחלופין כי חל כרסום משמעותי בעוצמת הראיות אשר מחייב שחרורו לחלופת מעצר. בטענתו האמורה, מתבסס העורר, בין השאר, על היעדרן של ראיות פורנזיות המקשרות אותו לנשק ולתחמושת (ומנגד על כך שעל התחמושת נמצאה טביעת אצבע של אחר שזהותו ידועה למשיבה); על כך שהקטין, אשר היה לשיטתו תחת מעקב משטרה הדוק בתקופה הרלוונטית לביצוע העסקה, לא נצפה כשהוא מקבל את הנשק והתחמושת מהעורר; על קיומה של חוות דעת מומחה בתיק הקובעת כי הנשק המופיע בתמונה שהעביר הקטין לאיוב הוא הנשק שאותר ברכבו של העורר (בהינתן טענתו של העורר כי תמונה זו נשלחה טרם פגש עם הקטין); ועל כך שלא הוכח ברמת וודאות מספקת כי העורר הוא הדובר בשיחות שבוצעו ממספר הטלפון שלו.

לענין חלופת המעצר, טוען העורר כי אפילו ייקבע כי דרישת הראיות לכאורה באה על סיפוקה, הרי שמוצדק היה להעבירו לחלופת מעצר, וזאת לנוכח התרשמותם החיובית של גורמי שירות המבחן ממערך הפיקוח המוצע, בצירוף נסיבותיו האישיות המקלות בהקשר זה, בראשן היעדר עברו הפלילי וגילו הצעיר. העורר מוסיף וטוען כי עיון בפסיקה מלמד כי הערכאות השונות התירו שחרור לחלופת מעצר בענינים של נאשמים בעבירות נשק בנסיבות דומות; וכי מהחלטתו של בית המשפט קמא עולה כי הוא העניק משקל יתר לקביעת גורמי שירות המבחן בדבר הסיכון להישנות פעילות עבריינית מצדו, ומנגד לא העניק משקל מספק להתרשמותו החיובית ממערך הפיקוח המוצע.

6. באת-כוח המשיבה טוענת, מנגד, כי הראיות לכאורה נגד העורר הן מובהקות וכבדות משקל. לענין חלופת המעצר, נטען כי בשים לב למסוכנות העורר, הנלמדת הן מחומרת העבירה המיוחסת לו - עבירה של סחר בנשק - המצויה ברף החומרה הגבוהה, והן מנסיבות ביצועה, ברי כי אין מנוס מהותרת העורר במעצר מאחורי סורג ובריח עד תום ההליכים המשפטיים נגדו.

דין והכרעה

7. לאחר שעיינתי בערר, שמעתי את טיעוני הצדדים בעל-פה, ועיינתי בחומר הראיות שהוגש, הגעתי לכלל מסקנה כי דין הערר, על שני חלקיו, להידחות.

8. הלכה היא כי עת נדרש בית המשפט לבחון את קיומן של ראיות לכאורה בשלב המעצר, אין מתחייב כי מכלול הראיות הקיימות יבססו את אשמתו של הנאשם במיוחס לו מעבר לכל ספק סביר, אלא די בבחינת כוחן ההוכחתי הפוטנציאלי. בעשותו כן, בית המשפט אינו נדרש לשאלות העוסקות במהימנות עדים או במשקלן של ראיות, אלא במקרים חריגים בהם "חוסר המהימנות זועק מן הראיה ונוטל ממנה לחלוטין את כוחה בתור שכזאת" (בש"פ 825/98 מדינת ישראל נ' דחלה, פ"ד נב(1) 625, 629 (1998)), או כאשר מדובר בפרכות מהותיות וגלויות לעין המצביעות על כרסום ממשי במסכת הראייתית (בש"פ 6817/07 מדינת ישראל נ' סיטבון, פסקה 25 (31.10.2007)).

בעניינינו, טענות העורר, רובן ככולן, מהוות עניינים מובהקים הנוגעים למשקלן של ראיות. כך הן, למשל, טענות

העורר ביחס למשקל החסר שהעניק לשיטתו בית המשפט קמא להיעדרן של ראיות פורנזיות הקושרות אותו לנשק ולתחמושת שנתפסו ולחוות דעת המומחה המזהה את הנשק שבתמונה שהוחלפה בין איוב לקטין כנשק שאותר ברכבו של העורר; או למשקל היתר שניתן לשיטתו לעובדה כי הקטין נקב בשמו הפרטי של העורר באחת מהשיחות המפלילות, כתימוכין לסברה לפיה הוא העומד מאחורי שיחות הטלפון שבוצעו ממכשיר הנייד שלו. בעניין זה, התרשמתי, כמו בית המשפט קמא, כי בהינתן התשתית הראייתית הענפה המקשרת את העורר לעבירות המיוחסות לו – ובכלל זאת הימצאות הנשק והתחמושת ברכבו, וריבוי האינדיקציות המקשרות אותו לשיחות הטלפון שבוצעו ממכשירו בקשר לעבירה, אין די בטענות אלו כדי לגבש חולשה במארג הראייתי הקיים נגד העורר, ודין להתברר לגופן במסגרת ההליך העיקרי.

9. בדומה, לעניין חלופת המעצר, נחה דעתי כי אין מנוס מהותרתו של העורר מאחורי סורג ובריש בשלב זה. כפי שפסק בית משפט זה פעמים רבות, ביחס לעבירות נשק בכלל, וביחס לעבירות סחר בנשק בפרט, נקודת המוצא היא מעצר מאחורי סורג ובריש. הגיונו של כלל יסודי זה הוא בכך שביחס לעבירות אלו, קמה חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר אך במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו, ניתנת לאיון על ידי חלופת מעצר (ראו: סעיפים 21(א)(1)(ג)(2) ו-22(ב)(1) לחוק המעצרים; בש"פ 8571/20 קריכלי נ' מדינת ישראל, פסקה 13 (27.12.2020); בש"פ 4575/17 עילאן נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (3.7.2017); בש"פ 6168/19 נסראוי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (25.9.2019); בש"פ 969/19 אלטורי נ' מדינת ישראל, פסקה 7 (14.2.2019)). בעניינינו, מבלי להידרש למלוא המסכת הראייתית הלכאורית הקיימת, די לעיין בתוכן של שיחות הטלפון בין העורר והנאשמים הנוספים (ובבחינת הלך הרוח העולה מהן), על מנת להתרשם כי אין המדובר באירוע בודד ונקודתי, אלא במי שמצוי בעסקאות סחר בנשק. מסקנה זו מתחזקת בשים לב להיקף התחמושת בה מדובר. בנסיבות אלו, סבורני כי חרף נקודות הזכות העומדות לטובת העורר (בכללן גילוי הצעיר והיעדר עברו הפלילי), המסוכנות הנשקפת ממנו היא רבה, ואיננה ניתנת לעת הזו לאיון באמצעות חלופת מעצר.

10. סוף דבר: הערר נדחה בזאת. העורר יוותר במעצר מאחורי סורג ובריש עד לתום ההליכים המשפטיים בעניינו.

ניתנה היום, י"ט בתמוז התשפ"א (29.6.2021).

ש ו פ ט